

Yapısal Anlayışa Göre Matematik Ders ve Öğrenci Çalışma Kitapları'nın Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yapısal Anlayışa Göre Matematik Ders ve Öğrenci Çalışma Kitapları'nın Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32833>

Öz

Bu akademik ölçek girişi, G. N. Zmirligil tarafından 2008 yılında geliştirilen ve Yapısal Anlayışa Göre Matematik Ders ve Öğrenci Çalışma Kitapları Değerlendirme Ölçeği başlığıyla yayınlanmaktadır. Ölçek, ilköğretim düzeyindeki matematik ders kitapları ile öğrenci çalışma kitapları, o dönemde Türkiye eğitim sisteminde benimsenen yapısal yaklaşım ilkelerine ne ölçüde uygun olduğunu sistematik olarak değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, eğitim materyallerinin niteliğini ve pedagojik uygunluğunu bilimsel bir çerçevede incelemeyi hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Yapısal Yaklaşım, Matematik Eğitimi, Ders Kitabı Değerlendirme, İlköğretim, Çalışma Kitabı, Ölçek Geliştirme, Program Değerlendirme, Dokuz Eylül Üniversitesi.

Yazarlar

Zmirligil, G. N.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim bilimleri alanında, özellikle matematik öğretimi bağlamında kullanılan ders ve çalışma kitaplarındaki içeriğini ve yapısını, öğrenci merkezli ve aktif öğrenmeyi temel alan yapısal paradigmanın gereklilikleri doğrultusunda objektif kriterlerle değerlendirmektir. Bu ölçek, eğitimcilerin ve müfredat geliştiricilerin mevcut materyallerdeki yapısal ilkelerin uygulanma düzeyini tespit etmelerine ve iyileştirme alanlarını belirlemelerine yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, materyallerin; öğrencilerin kendi bilgilerini inşa etmelerine olanak tanıyan etkinlikler, problem çözme stratejilerine odaklanma, gerçek hayatla bağlantı kurma ve işbirlikçi öğrenme ortamlarını destekleme gibi yapısal unsurların ne derece barındırıldığını ölçmeyi hedefler. Bu sayede, Türkiye'deki ilköğretim matematik müfredatının ruhuna uygun materyal seçiminde veya geliştirilmesinde önemli bir araç sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, yapısal yaklaşımın matematik öğretimindeki temel boyutları temsil eden alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu boyutlar genellikle içeriğin sunumu, öğrenme etkinliklerinin türü, değerlendirme yöntemlerinin çeşitliliği ve öğrencinin aktif katılımı ve tevik etme derecesi gibi alanları kapsamaktadır. Ölçek, matematik ders kitaplarındaki sadece bilgi aktarım yapıları yapmadığını değil, aynı zamanda öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini (analiz, sentez,

değerlendirme) ne kadar desteklediğini de ölçmeye odaklanır.

Ölçek, materyallerin pedagojik kalitesini, yapısal teorinin öngördüğü şekilde bilginin keşfedilmesi ve anlamlandırılması süreçlerini kolaylaştırıp kolaylaştırmadığını temelinde değerlendirir. Bu yapı, genellikle gözlem veya içerik analizi yoluyla materyallerin derinlemesine incelenmesine olanak tanır.

Geçerlik

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerlik çalışmaları, genellikle kapsam geçerliği ve yapı geçerliği analizlerini içerir. Kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuş olması muhtemeldir; böylece maddelerin yapısal yaklaşımın tüm kritik boyutlarını temsil ettiğinden emin olunmuştur.

Sunulan kaynak materyalde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme sürecinin bir akademik tez çalışması olması nedeniyle, ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla açmlayıcı veya doğrulayıcı faktör analizlerinin gerçekleştirilmiş olması beklenmektedir. Detaylı geçerlik bilgileri için tezin tamamına başvurulmalıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Ölçek geliştirme çalışmalarında sıklıkla kullanılan iç tutarlılık katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Kaynak veride spesifik güvenilirlik katsayısı bilgisi bulunmamaktadır. Ölçeğin bir değerlendirme aracı olması sebebiyle, özellikle farklı değerlendiriciler arasındaki tutarlılık ölçek puanlayıcı güvenilirliği çalışmalarıyla da yapılmış olması yüksek bir ihtimaldir. Detaylı güvenilirlik sonuçları, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan yüksek lisans tezi içerisinde mevcuttur.

Faktör Analizi

Bu tür yapısal ölçek geliştirme çalışmaları, ölçeğin ölçtüğü ana yapıyı oluşturan alt boyutları belirlemek amacıyla faktör analizi (genellikle Açmlayıcı Faktör Analizi) uygulanır. Ölçeğin, yapısal yaklaşımın farklı pedagojik bileşenlerini (örneğin, Problem Kurma, Kavramsal Anlama, Değerlendirme Çeşitliliği) temsil eden birden fazla faktöre ayrıldığı varsayılmaktadır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu gösterir ve maddelerin hangi yapısal ilkeyi ölçtüğünü netleştirir. Spesifik faktör yükleri veya faktör sayıları

bu özet girişte verilmemiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Değerlendirme Ölçeği)

Format: Derecelendirme formatı (Likert tipi veya evet/hayır/gözlenmedi) tez içerisinde belirtildiği varsayılmaktadır. Kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi (- olarak) belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Düzeyi Eğitim Materyalleri (Ders ve Çalışma Kitapları)

Yaş Grubu: İlköğretim öğrencilerine yönelik materyallerin değerlendirilmesi (Genellikle 6-14 yaş aralığı kapsayan materyaller).

Popülasyon Detayları: Ölçek, doğrudan öğrencileri ölçmekten ziyade, ilköğretim matematik derslerinde kullanılan bazı materyalleri (ders kitapları ve öğrenci çalışma kitapları) değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: İçerik analizi ve materyal değerlendirmesi. Uzmanlar veya araştırmacılar tarafından materyallerin yapısal kriterlere göre puanlanması esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Öğrenci Çalışma Kitapları, Ders Kitapları, Pedagojik Değerlendirme, Matematik Öğretimi, Yapısal, Dokuz Eylül Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Sağlanmamıştır.

Bağılı E-posta Adresleri: Sağlanmamıştır.

Yazma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir (Tez sunum adresi).

Finansman, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, G. N. İzmirliğin 2008 yılında tamamladığı bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda kullanım genellikle tezin yazarı ve danışmanının iznine tabidir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir. Ölçek, 2008 yılındaki eğitim reformları ardından geliştirilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: apısalci-anlayisa-gore-matematik-ders-ve-ogrenci-calisma-kitaplarini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Zmirligil, G., N. (2008). *İlköğretim matematik ders ve öğrenci çalışma kitapları yapısı yaklaşım açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir. Teze erişim adresi: tez.yok.gov.tr

Yapısal Anlayışa Göre Matematik Ders ve Öğrenci Çalışma Kitapları Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu akademik girişte ölçeğin orijinal maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler, G. N. Zmirligil (2008) tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi'nde sunulan yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya ilgili PDF dosyasında (yukarıda bağlantısı verilen) bulunabilir. Maddeler, ders ve çalışma kitapları arasındaki yapısal kriterlere uygunluğunu değerlendirmek üzere tasarlanmıştır:

Etkinlik Temelli Öğrenme: Kitap, öğrencilerin aktif olarak katıldıkları, keşfetmeye dayalı etkinlikler içeriyor mu?

Problem Çözme Odaklılık: Sunulan problemler, rutin alıştırmaların ötesinde, öğrencilerin eleştirel düşünmesini gerektiriyor mu?

Gerçek Hayat Bağlantısı: Kavramlar, öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmiş mi?

Çoklu Temsil Kullanımı: Matematiksel kavramlar farklı temsiller (şemalar, grafikler, somut materyaller) kullanılarak açıklanmış mı?

Değerlendirme Çeşitliliği: Değerlendirme, sadece sonuçları değil, öğrenme sürecini de ölçen çeşitli yöntemleri içeriyor mu?